

Prof. Mariana Badea
Membră a Uniunii Scriitorilor din România

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
CICLUL SUPERIOR LICEU
Clasele XI-XII

CARTEA RESPECTĂ
PROGRAMA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
PENTRU LICEU – CICLUL SUPERIOR

Editat de **Pro Universitaria SRL**, editură cu prestigiu recunoscut.

Editura **Pro Universitaria** este acreditată CNCS în domeniul Științelor Umaniste și CNATDCU (lista A2-Panel 4) în domeniul Științelor Sociale.

Copyright © 2026, **Editura Pro Universitaria**.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin **Editurii Pro Universitaria**.

Nicio parte din acest volum (fragment sau componentă grafică) nu poate fi copiată fără acordul scris al **Editurii Pro Universitaria**.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BADEA, MARIANA

.....

Corector:

Cristina Teodorescu

Tehnoredactor și coperta:

Gabriel Ionescu

Redacție:

tel.: 0732.320.664

e-mail: editura@prouniversitaria.ro

www.prouniversitaria.ro

 Editura Pro Universitaria

Librăria UJmag:

tel.: 0733.673.555; 021.312.22.21

e-mail: comenzi@ujmag.ro

www.ujmag.ro

 Ujmag.ro

ISBN 978-606-26-2287-9

CUPRINS

PREFAȚĂ.....p. 11

PARTEA I – PERIOADA VECHĂ

FUNDAMENTE ALE CULTURII ROMÂNE .....p. 13
LITERATURA POPULARĂ: *TEME, MOTIVE, MITURI POPULARE*...p. 19
„*MIORIȚA*” (baladă populară) .....p. 22
    Reflectarea MITULUI MIORITIC în romanul „BALTAGUL”
    de Mihail Sadoveanu p.25
    MITUL MIORITIC în interpretarea eseistului Al. Paleologu.....p.27

CURENTE CULTURALE/LITERARE ÎN SECOLELE XVII-XVIII

UMANISMUL – MARI CRONICARI .....p. 29
ILUMINISMUL – ȘCOALA ARDELEANĂ.....p. 35
    „*ȚIGANIADA*” de Ion Budai-Deleanu (epopee) .....p. 38

PARTEA a II-a – PERIOADA MODERNĂ

CURENTE CULTURALE/LITERARE ÎN SECOLUL al XIX-lea și ÎNCEPUTUL SECOLULUI XX

ROLUL LITERATURII ÎN PERIOADA PAȘOPTISTĂ

REVISTA „DACIA LITERARĂ” (Studiu de caz) .....p. 43
„*BALTA-ALBĂ*” de Vasile Alecsandri (povestire).....p. 47
„*MALUL SIRETULUI*” de Vasile Alecsandri (pastel) .....p. 52
„*ALEXANDRU LĂPUȘNEANUL*” de Costache Negruzzi (nuvelă).....p. 56
    Realitate și ficțiune în nuvela istorică .....p. 63
„*UMBRA LUI MIRCEA. LA COZIA*” de Grigore Alexandrescu (poem) ...p. 66
„*ZBURĂTORUL*” de Ion Heliade-Rădulescu (poem).....p. 70

EPOCA MARILOR CLASICI

CRITICISMUL JUNIMIST

JUNIMEA ȘI TITU MAIORESCU (*Studiu de caz*).....p. 74

BASMUL CULT

„*POVESTEA LUI HARAP-ALB*” de Ion Creangă (basm cult).....p. 81

ROMANTISMUL

	<i>Definiție, trăsături</i>	p. 89
MIHAI EMINESCU (scurtă prezentare biografică)		p. 91
„ <i>FLOARE ALBASTRĂ</i> ” de Mihai Eminescu (idilă)		p. 93
„ <i>REVEDERE</i> ” de Mihai Eminescu (elegie)		p. 98
„ <i>LUCEAFĂRUL</i> ” de Mihai Eminescu (poem filozofic).....		p. 102
„ <i>ODĂ (în metru antic)</i> ” de Mihai Eminescu (creație lirică-filozofică) ...		p. 111
<i>EMINESCIANISMUL (Studiu de caz)</i>		p. 116

REALISMUL

	<i>Definiție, trăsături</i>	p. 119
„ <i>O SCRISOARE PIERDUTĂ</i> ” de I.L. Caragiale (comedie).....		p. 121
„ <i>MOARA CU NOROC</i> ” de Ioan Slavici (nuvelă)		p. 132

PRELUNGIRI ALE ROMANTISMULUI ȘI ALE CLASICISMULUI

	<i>Prezentare generală</i>	p. 139
„ <i>RUGĂCIUNE</i> ” de Octavian Goga (artă poetică).....		p. 141

CURENTE LITERARE ÎN PERIOADA INTERBELICĂ
(1918-1947)**SIMBOLISMUL**

	<i>Definiție, trăsături</i>	p. 146
<i>SIMBOLISMUL EUROPEAN ȘI SIMBOLISMUL ROMÂNESC (Studiu de caz)</i>		p. 146
„ <i>RONDELUL ROZELOR CE MOR</i> ” de Alexandru Macedonski (rondel).....		p. 150
„ <i>ACUARELĂ</i> ” de Ion Minulescu (poezie simbolistă).....		p. 153
„ <i>PLUMB</i> ” de George Bacovia (poezie simbolistă)		p. 157
„ <i>LACUSTRĂ</i> ” de George Bacovia (poezie simbolistă).....		p. 162

ORIENTĂRI TEMATICE ÎN ROMANUL INTERBELIC

<i>TIPURI DE ROMAN (Studiu de caz)</i>		p. 166
--	--	--------

MODERNISMUL INTERBELIC

	<i>Definiție, trăsături</i>	p. 171
EUGEN LOVINESCU (scurtă prezentare biografică)		

„ISTORIA LITERATURII ROMÂNE MODERNE” –

„Creația obiectivă: L. Rebreanu: Ion” (studiu de critică literară) .....p. 173

I. ROMANUL MODERN INTERBELIC

A. ROMANUL MODERN REALIST-OBIECTIV

„ION” de Liviu Rebreanu (roman).....p. 177

„ENIGMA OTILIEI” de George Călinescu (roman).....p. 185

B. ROMANUL MODERN SUBIECTIV-PSIHOLOGIC/ROMAN

AL EXPERIENȚEI

„ULTIMA NOAPTE DE DRAGOSTE, ÎNTÂIA NOAPTE

DE RĂZBOI” de Camil Petrescu (roman).....p. 193

„MAITREYI” de Mircea Eliade (roman).....p. 199

II. POEZIA MODERNĂ INTERBELICĂ

POEZIA INTERBELICĂ – STIL ȘI VIZIUNE

(Studiu de caz) .....p. 208

„TESTAMENT” de Tudor Arghezi (artă poetică) .....p. 212

„FLORI DE MUCIGAI” de Tudor Arghezi (artă poetică).....p. 217

„EU NU STRIVESC COROLA DE MINUNI A LUMII” de

Lucian Blaga (artă poetică).....p. 221

„DIN CEAS DEDUS...” de Ion Barbu (artă poetică) .....p. 226

„RIGA CRYPTO ȘI LAPONA ENIGEL” de Ion Barbu (poem) .....p. 230

TRADITIONALISMUL INTERBELIC

***Definiție, trăsături* .....p. 234**

I. PROZA NARATIVĂ TRADIȚIONALISTĂ INTERBELICĂ

ROMANUL TRADITIONAL REALIST-OBIECTIV

MIHAIL SADOVEANU (scurtă prezentare biografică).....p. 237

„BALTAGUL” de Mihail Sadoveanu (roman) .....p. 237

II. POEZIA TRADIȚIONALISTĂ INTERBELICĂ

ION PILLAT (scurtă prezentare biografică).....p. 252

„ACI SOSI PE VREMURI” de Ion Pillat (poezie lirică).....p. 252

***MODERNISM VERSUS TRADIȚIONALISM* .....p. 256**

AVANGARDISMUL INTERBELIC

<i>Definiție, trăsături</i>	p. 258
„ <i>ORA FĂNTĂNILOR</i> ” de Ion Vinea (poezie lirică)	p. 262
IDENTITATE CULTURALĂ ÎN CONTEXT EUROPEAN	
<i>(Dezbateri)</i>	p. 264

PARTEA a III-a – PERIOADA POSTBELICĂ (perioada după 1947)
--

„LITERATURA ASERVITĂ IDEOLOGIEI COMUNISTE”	
<i>(Studiu de caz)</i>	p.272
„TIPURI DE ROMAN ÎN PERIOADA POSTBELICĂ”	
<i>(Studiu de caz)</i>	p. 278

LITERATURA ROMÂNĂ DUPĂ AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

I. ROMANUL ÎN PERIOADA POSTBELICĂ (până în anul 1980)

„ <i>MOROMEȚII</i> ” de Marin Preda (roman)	p. 283
„ <i>CEL MAI IUBIT DINTRE PĂMÂNTENI</i> ” de Marin Preda (roman)....	p. 291
„POEZIA ÎN PERIOADA POSTBELICĂ” <i>(Studiu de caz)</i>	p. 303

CURENTE CULTURALE/LITERARE ÎN PERIOADA POSTBELICĂ

NEOMODERNISMUL POSTBELIC

<i>Definiție, trăsături</i>	p. 303
POEZIA NEOMODERNISTĂ POSTBELICĂ <i>(Studiu de caz)</i>	
„LECTȚIA DESPRE CUB” de Nichita Stănescu	p. 306
„LEOAICĂ TÂNĂRĂ, IUBIREA” de Nichita Stănescu	p. 310
„ÎN DULCELE STIL CLASIC” de Nichita Stănescu.....	p. 314
„POVESTE” de Marin Sorescu	p. 317
„ECHERUL” de Marin Sorescu.....	p. 320

POSTMODERNISMUL POSTBELIC*Definiție, trăsături* .....p. 324**ROMANUL POSTMODERN****(după anul 1980)****„FEMEIA ÎN ROȘU”** de de Mircea Nedelciu, Adriana Babeți
și Mircea Mihăieș (roman) .....p. 327**POEZIA POSTMODERNISTĂ POSTBELICĂ****„GEORGICA A IV-A”** de MIRCEA CĂRTĂRESCU .....p. 336**„CIOCNIREA”** de MIRCEA CĂRTĂRESCU .....p. 339**„LEVANTUL”** de MIRCEA CĂRTĂRESCU .....p. 341**„EVOLUȚIA CREAȚIILOR LIRICE ÎN LITERATURA****ROMÂNĂ” (Studiu de caz)** .....p.347**PARTEA a IV-a – NOȚIUNI TEORETICE****STILURILE FUNCȚIONALE ALE LIMBII ROMÂNE** .....p. 352**TIPARE TEXTUALE** .....p. 359**TIPURI DE TEXTE** .....p. 359**ELEMENTE SINTACTICO-SEMANTICE** .....p. 364